

.....

# Razvijate poslovanje? *Znamo kako.*

.....

EU za Srbiju –  
EBRD savetodavna podrška malim i srednjim preduzećima



Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

u saradnji sa



European Bank

for Reconstruction and Development

implementira



projekat finansira Evropska unija

# Saveti za MSP

- EBRD pomaže MSP da se poslovno razvijaju od 1993. godine
- Od 2001. u Srbiji je podržano više od 900 preduzeća sa € 19 m
- Preduzeća dobijaju podršku na *dva načina*:
  - Poslovno savetovanje - domaći konsultanti
  - Ekspertiza u industriji - međunarodni eksperti
- 2013-2016. godine – sredstva iz IPA fonda Evropske unije, u saradnji sa Ministarstvom Privrede Srbije kroz program “Podrška razvoju MSP-a u Srbiji” u iznosu od 3,5 miliona evra



# Aktivnosti

ASB tim EBRD-a pomaže MSP u različitim oblastima:

- strateško planiranje
- proizvodnja i procesi
- marketing i prodaja
- organizacija i ljudski resursi
- upravljanje kvalitetom
- zaštita životne sredine
- efikasnije korišćenje izvora finansiranja
- unapređenje finansijskog izveštavanja



- Obuke radi unapređenja kvaliteta i spektra usluga domaćeg konsaltinga
- Podizanje svesti klijenata o značaju usluga poslovnog savetovanja
- Širenje primera dobre prakse

# Kriterijumi

<b>Vlasništvo</b>	Većinski privatno i domaće
<b>Veličina</b>	Do 500 zaposlenih, do €50 miliona godišnjeg prometa
<b>Sektor</b>	Svi sektori, sem finansijskih institucija, vojne industrije, igara na sreću, duvanske industrije i žestokih alkoholnih pića.
<b>Bonitet</b>	Prihvatljiva struktura zaduženosti u zavisnosti od sektora i tipa firme, adekvatan knjigovodstveni sistem, potencijal za razvoj
<b>Starost</b>	Preduzeće ne sme da bude mlađe od 2 godine
<b>Rukovodstvo</b>	Posvećeno projektu i spremno da finansira deo troškova
<b>Učešće (domaći)</b>	Max. 60% od ukupne vrednosti projekta (max. vrednost subvencije €10,000)
<b>Učešće (strani)</b>	Max. 18% od ukupne vrednosti projekta (max. vrednost projekta €40,000)

# Proces prijavljivanja

- Prvi kontakt - telefonom, mejlom, preko sajta, na prezentaciji, po preporuci
- Razmena detaljnijih informacija o raspoloživim programima i kriterijumima za prijavljivanje
- Prvi sastanak - u našim prostorijama i/ili poseta kompaniji u cilju dijagnostikovanja potreba
- Popunjavanje i dostavljanje prijave (razlikuje se proces kod projekata sa domaćim konsultantima i stranim savetnicima)
- Ukoliko su svi kriterijumi ispunjeni, proces internog odobravanja i potpisivanja ugovora između EBRD-a, klijenta i konsultanta obično traje 4-6 nedelja

# Rad sa domaćim konsultantima

- Tim Saveta za MSP radi sa registrovanim konsultantskim kompanijama ili preduzetnicima koji imaju provereno iskustvo, reference i preporuke od klijenata
- Potrebno je pokazati ostvaren učinak u nekoj od navedenih oblasti poslovnog savetovanja, kao i iskustvo u radu sa klijentima iz sektora MSP
- Važan uslov je da konsultanti budu otvoreni za saradnju, jer za svaki projekat konsultant i naš Tim usko saraduju na pripremi dokumenta TOR Terms of Reference (Termin plan)
- Izabrani konsultanti dobijaju podršku tokom sprovođenja projekta, od osmišljavanja do izvođenja; Projekti obično traju od 2 do 6 meseci
- Tokom saradnje sa nama konsultanti mogu da učestvuju u organizovanim obukama
- Poslednja u seriji obuka je bio trening na temu „**Upravljanja promenama**“

# Rad sa međunarodnim savetnicima

- Baza sa 2,000 registrovanih industrijskih eksperata sa više od 15 godina relevantnog iskustva na menadžerskim pozicijama ili u vlasničkoj strukturi
- Dolaze sa svih kontinenata, najviše se kod nas angažuju stručnjaci iz zapadne Evrope zbog blizine i orijentacije naših firmi na tržišta EU
- Pokriveni su svi segmenti poslovanja kompanije, ali je vodeći savetnik najčešće fokusiran na strateško upravljanje, planiranje i organizaciju
- Moguće je angažovati i dodatne specijaliste koji istovremeno rade sa različitim funkcijama i tako postižu veći efekat u kraćem vremenskom roku
- Projekti obično traju od 12 do 18 meseci i posete su periodične, uglavnom svaka 2 meseca.
- Postoji mogućnost organizovanja studijskih poseta u cilju povezivanja i uspostavljanja saradnje sa stranim partnerima

# Case Study: Insert Retail

■ Insert Retail – lanac maloprodaje obuće brenda „Shoestar“ iz Beograda

■ Lokalni konsultant je:

- ✓ analizirao poslovne procese i efikasnost u preduzeću,
- ✓ procenio trenutnu situaciju po radnim jedinicama i ustanovio uska grla u procedurama,
- ✓ osmislio rešenja za unapređenje procesa i organizacione strukture,
- ✓ dao preporuke za unapređenje radne produktivnosti i pripremio priručnik za efikasnije upravljanje zalihama.

Prihodi

+52%

Broj zaposlenih

+42%

Produktivnost

+14%

Izvoz

+10%

Ukupna vrednost projekta

€7,800



# Case Study: Milanović Inženjering

■ Milanović Inženjering – proizvođač komponenti za brze vozove iz Kragujevca

■ Stručnjak iz Nemačke je pomogao preduzeću da:

- ✓ odgovori na stroge tehničke zahteve kupca
- ✓ postavi proizvodne linije u novoj fabrici korišćenjem “lean” principa
- ✓ investira u moderne mašine sa numeričkom kontrolom
- ✓ primeni najnovije metode za racionalno planiranje proizvodnje
- ✓ uvede alate za detaljnu kalkulaciju troškova
- ✓ definiše ključnih indikatora učinka za produktivnost i kvalitet



# Hvala na pažnji

---

Tim Saveta za mala i srednja preduzeća  
Evropska banka za obnovu i razvoj  
Blue centre, Španskih boraca 3, B1, 6. sprat, 11070 Novi Beograd  
Tel: +381 11 212 0872      Fax: +381 11 212 0713  
E-mail: [knowhowserbia@ebrd.com](mailto:knowhowserbia@ebrd.com)

